

TÜRKİYE'DE OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARINA YÖNELİK YÜRÜTÜLEN PROGRAMLAR

Doç. Dr. Nazan YARDIM

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar, Programlar Ve Kanser Başkan Yardımcılığı
Obezite Diyabet Ve Metabolik Hastalıklar Daire Başkanı

Mevcut Durum

Tüm dünyada ve ülkemizde, kronik hastalıklar en önemli mortalite ve morbidite sebebi

Sosyal değişim

- nüfus artışı,
- kentleşme
- çevre değişikliği
- ticaretin ve iletişimin küreselleşmesi

Bulaşıcı hastalıklara karşı başarılı sağlık savaşı

İnsan ömrünün uzaması,

%63

17.528.000

- ❖ BOH ölümlerinin **%80**'i (29 milyon) düşük ve orta gelirli ülkelerde
- ❖ BOH ölümlerin **%29**' u 60 yaşın altında

2.830.000

HIV/AIDS

1.607.000

Tuberküloz

883.000

Malaria

KVH

7.586.000

Kanser

4.057.000

Kronik Solunum Has.

1.125.000

Diyabet

Mortalite İçin Davranışsal Risk Faktörleri

- Yetersiz Fizik Aktivite (Hareketsizlik)
- Tütün kullanımı,
- Sağlıksız beslenme
- Alkolün zararlı kullanımı

**KALP HASTALIKLARI, İNME VE
TİP 2 DİYABETİN %80'İNDEN
FAZLASI ÖNLENEBİLİR**

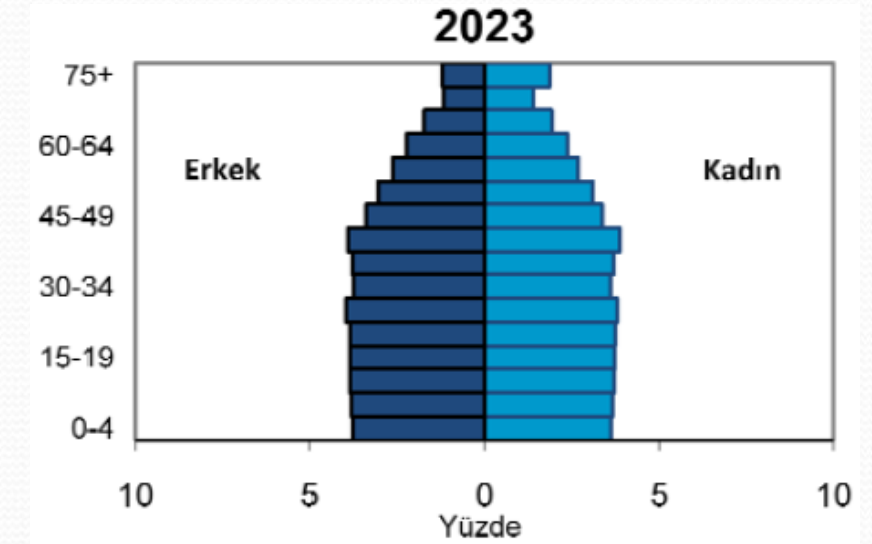
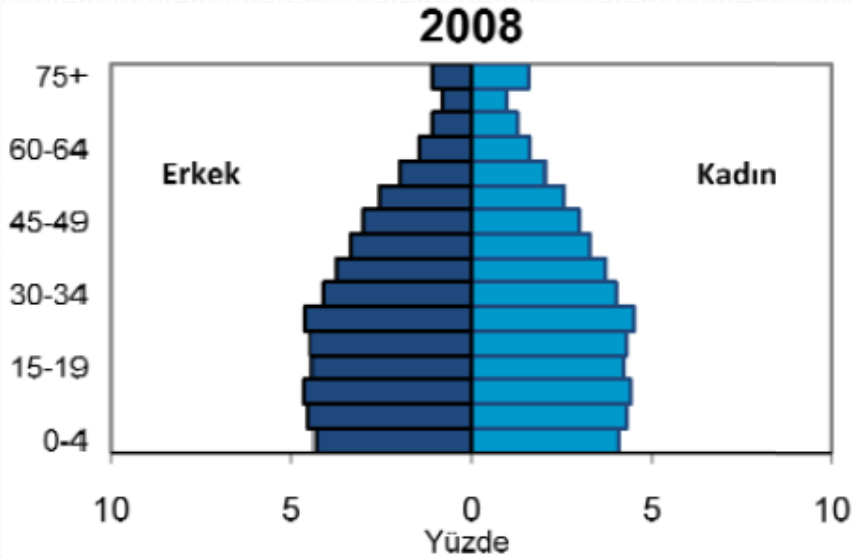
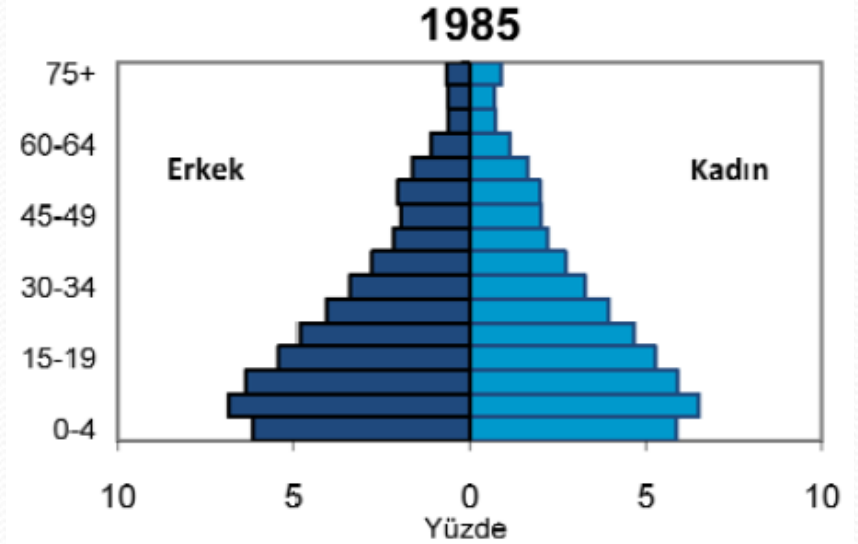
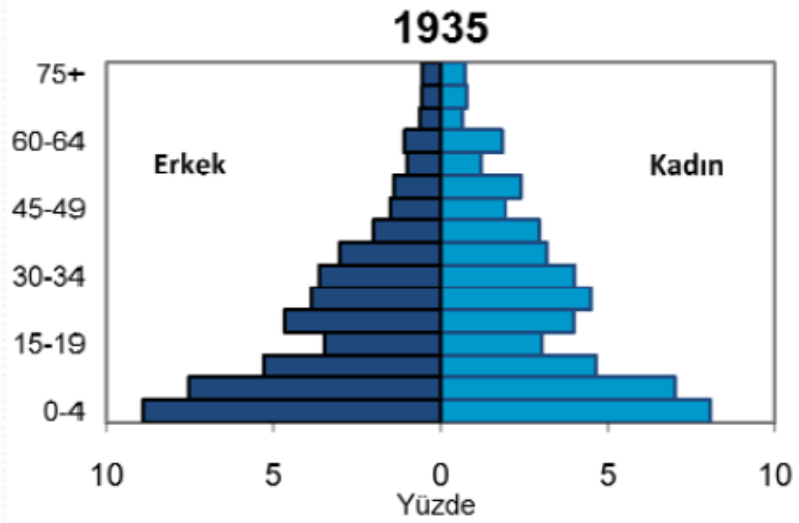

- Kaynak:DSÖ, 2010, Bulaşıcı Olmayan Hastalıklara İlişkin Küresel Durum Raporu

TÜRKİYE' DE OBEZİTE, DİYABET SIKLIĞI VE TUZ KULLANIM DURUMU

- 19 yaş üstü obezite sıklığı %30 (TBSA), 2010
- 6-10 yaş çocuklarda obesite %6,5 (TOÇBİ 2009)
- 20 yaş üstü diyabet sıklığı % 12, (Kr Hastalıklar Çalışması 2011)
- 6-11 yaş çocuklar %60 düzenli egzersiz yapmıyor **erkek %49,3; kadın %68,2**
- 12 yaş ve üzeri bireylerde; son 7 günde günde 30 dakika veya daha fazla süre ile egzersiz yapma Türkiye **genelinin % 72** egzersiz yapmıyor. (erkek:%70, kadın:%77)
- kişi başı tüketilen tuz miktarı,
- 18g/gün** Türkiye Tuz tüketimi Çalışması(SALTurk-1), 2008
- 15g/gün**Türkiye Tuz tüketimi Çalışması(SALTurk-2), 2012

TÜRKİYE'DE DEMOGRAFİK DEĞİŞİM

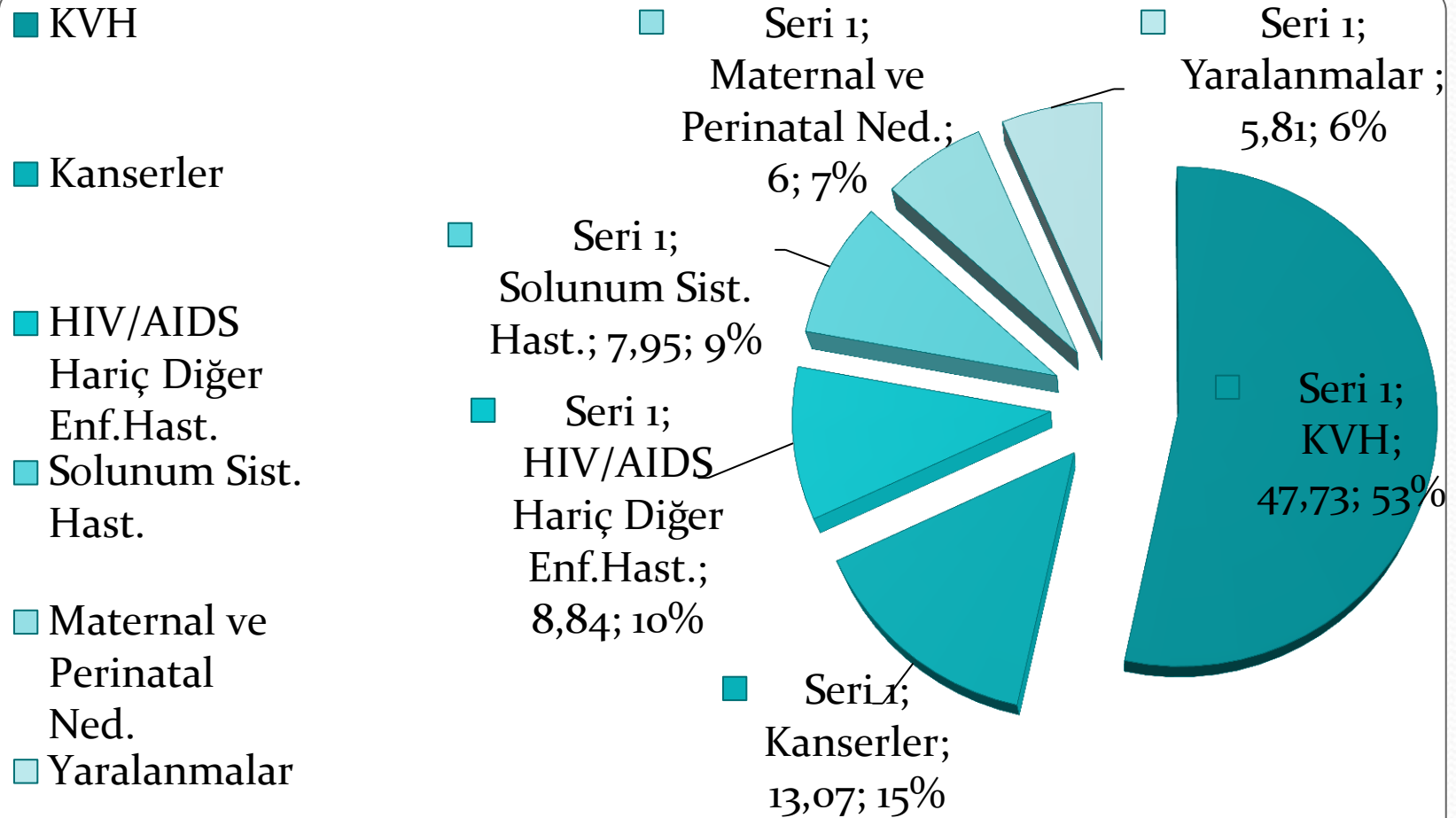
Doğumda beklenen yaşam süresi: 75 yıl

Bebek ölüm hızı düşüyor : Binde 17 (2008 TNSA)

Fertilite hızı: 2.1

Nüfus Yaşlanıyor: 7.3% (65 yaş üzeri)

Ülkemizde Ölümlerin Hastalık Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: UHY-ME Çalışması, 2004

- 2002 yılına göre 2012 yılında toplam hastalık yükünün (DALY) % 6 azaldığı görülmüştür.
- Bu düşüşün en büyük sebebi 1. Grup hastalıklara (bulaşıcı hastalıklar, gebelik, yeni doğanlar ve beslenmeyle ilgili hastalık) bağlı toplam %40'lık düşüştür.
- Ancak her ne kadar toplam hastalık yükünde bir düşüş sağlansa da 2. Grup hastalıklar yani bulaşıcı olmayan hastalıklara bağlı hastalık yükünde % 4'lük bir artış görülmektedir.
- Hastalık yükünü oluşturan ilk 5 nedene bakıldığında bu nedenlerin tamamının bulaşıcı olmayan hastalıklar olduğu görülmektedir. İ
- İlk sırada % 7,4 ile iskemik kalp hastalığı, 2. Sırada % 6,1 ile bel ağrısı, 3. Sırada % 4,1 ile serebrovasküler hastalıklar yer almaktadır. Bunu sırasıyla diyabet ve KOAH (% 3,8, % 3,6) takip etmektedir.
- Bulaşıcı olmayan hastalıkların artışıındaki en önemli risk faktörleri tütün kullanımı, obezite, yüksek tansiyon ve fizik aktivite azlığı olarak ortaya çıkmaktadır
- Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013” ön sonuçları

MÜDAHALE PROGRAMLARI

“en karlı uygulamalar”

- İnsanların tütün dumanından korunması ve kamuya açık alanlarda sigara kullanımının yasaklanması
- Tütün kullanımının tehlikeleri hakkında uyarı yapılması
- Tütün reklamı, teşviki ve sponsorlukları üzerinde yasaklar uygulanması
- Tütün üzerindeki vergilerin artırılması
- Perakende alkole erişimin sınırlandırılması
- Alkol reklamları üzerindeki yasaklar uygulanması
- Alkol üzerindeki vergilerin artırılması
- Tuz alımının ve gıdaların tuz oranının azaltılması
- Gıdalardaki trans yağların çoklu doymamış yağla değiştirilmesi
- Beslenme ve fiziksel aktivite hakkındaki kamu farkındalığının görsel basın

maliyet etkin ve düşük maliyetli müdahale

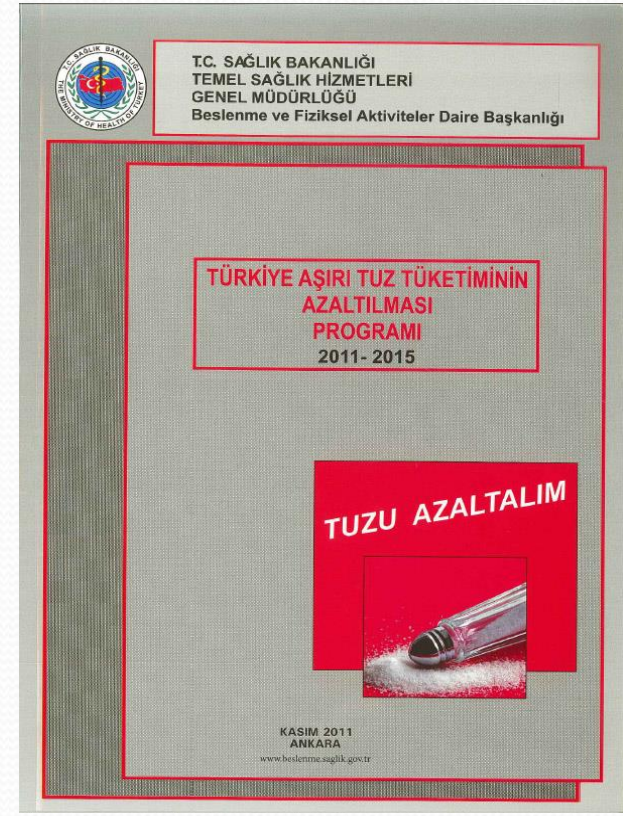
- **Nikotin bağımlılığı tedavisi**
- **Yeterli emzirme ve tamamlayıcı gıdanın teşvik edilmesi**
- **Alkollü araba kullanma kanunlarının uygulanması**
- **Tuz, yağ ve şeker oranı yüksek yiyecek ve içeceklerin özelliklere çocuklara yönelik pazarlanması üzerinde sınırlamalar**
- **Sağlıklı beslenmeyi teşvik için gıda vergileri ve yardımlarıdır**

müdahaleleri destekleyen güçlü kanıtların olduğu programlar

- Okullarda sağlıklı beslenme ortamları yaratılması
- Sağlık bakımında beslenmeyle ilgili bilgi ve danışmanlık verilmesi
- Ulusal fiziksel aktivite rehberleri
- Çocuklar için okul temelli fiziksel aktivite programları
- Fiziksel aktivite ve sağlıklı beslenme için işyeri programları
- Fiziksel aktivite ve sağlıklı beslenme için toplum programları
- Yapılandırılmış çevrenin fiziksel aktiviteyi teşvik edecek şekilde tasarlanması

- Etkili sağlığın geliştirilmesi ve kronik hastalıkların önlenmesi programları
 - kişilerin sağlıklarını korumalarını ve sürdürmelerini, hastalık risklerini azaltmalarını ve kronik hastalıkların yönetimini sağlar.

BULAŞICI OLMAYAN HASTALIKLAR ÖNLENEBİLİRDİR!

Sağlıklı Beslenme Hareketli Hayat Programı 2010

1. Sağlıklı beslenme alışkanlığının kazandırılması
2. Hareketli hayat tarzının benimsetilmesi
3. Sağlıklı çevre (destekleyici ortam) oluşturulması
4. Sağlığı tehdit eden durumlardan kaçınılması

Tütün

Alkol

Yüksek şeker

Tuz

...

Bilgilendirme ve farkındalık çalışmalarımız

- Kampanyalar
- kamu spotları
- sosyal medya üzerinden de halkımızın soruları uzmanlar aracılığı ile cevaplanmaktadır.
- Çeşitli materyaller
- Eğitimler

The screenshot displays the website of the Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (Türkiye Public Health Institution). The header includes the logo and name of the institution, along with navigation links for 'Obezite (Şişmanlık)', 'Yeterli ve Dengeli Beslenme', 'Fiziksel Aktivite', 'Tuz', 'Okul Sütü Programı', 'Diyabet', and 'Çocuk'. The main content area features several articles and resources, with two items circled in red:

- 11-17 Mart "Dünya Tuz Günü"**: Published on 06-Mar-2013, 12:55. The article discusses the importance of salt intake and its impact on health.
- Tuz ve Sağlık**: Published on 28-Haziran-2012, 08:51. This resource provides information on the health benefits of salt and how to use it safely.

Other visible articles include 'Hedef Kalp Hızınızı Hesaplayın', 'Ekmeğin Beslenmedeki Yeri ve Ekmek İsrafı', 'Besin Zehirlenmeleri ve Korunma Yolları', 'Kış Aylarında Sağlıklı Beslenme Önerileri', 'Besin Zehirlenmeleri ve Korunma Yolları', and 'Beden Kitle İndeksi (BKİ) Nasıl Hesaplanır?'. The right sidebar contains links to 'Çocuklara Özel', 'Sesli Kitap', 'Hesaplamalar', 'Duyurular', 'Obezite', 'Fiziksel Aktivite', 'Sağlıklı Beslenme', 'Diyabet', and 'Okul Sütü Programı'.

HALKA YÖNELİK FARKINDALIK ÇALIŞMALARI

Medya kampanyaları yürütülüyor.

- Bilboardlar,
- Spot filmler,

Tekirdağ OBEZİTE İle Mücadele Ediyor...

"3 - 4 EKİM DÜNYA YÜRÜYÜŞ GÜNÜ"nde

"Yürüyelim BE YA!"

TÜM HALKIMIZ DAVETLİDİR

TARİH : 3 EKİM 2012 Saat:18:00
PARKUR : Sahil Dolgu Alanından
başlanarak Yelken Kulüp dönüş ve
tekrar sahil dolgu alana varış.

3 Ekim 2012 Anasayfaya Yapıl | Favorilere Ekleme

BAYBURT İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Ana SayfaİstatistiklerSağlık RehberiHaberlerEvde Sağlık Hizmetleri112 Acil Aramaİletişim

Yönetim

- Sağlık Müdürü
- Sağlık Müdür Yardımcısı
- Şubeler
- Sağlık Müdürlüğü Web

Sağlık Yasaam Merkezi

Türkiye Sağlık Eğitimi ve Hizmetleri Programı

- Aş Takvimi
- İdeal Kişi
- Vücudun Sağ Beslenme
- Okul Çağ Sağlıklı Beslenme
- İkiğle emen Sağlıklı Beslenme
- Ergenlerde Sağlıklı Beslenme
- Beslenme ve enlemler

Bayburt

- Tarihçe
- İstatistikler
- Üstün
- Reklam Galerisi
- Yerel Media

Sağlık Hıvuzları

- 112 Acil Servis
- 116 Sinir Hastalıkları
- 117 Çocuk Hastalıkları
- 118 Enfeksiyon Hastalıkları
- 119 Tıbbi Fizyoterapi
- 120 Zihinsel Hastalıklar

3 - 4 EKİM DÜNYA YÜRÜYÜŞ GÜNÜ

3 - 4 EKİM DÜNYA YÜRÜYÜŞ GÜNÜ Bayburt'ta Yüksek Yürüyüş "Yürüyen baam yürüye!" 3 Ekim Dünya Yürüyüş Günü Bayburt'ta "Yürüyen baam yürüye!" sloganıyla yürütülecektir. Sağlık Bakanlığının tarafından her yıl düzenlenen 3 - 4 Ekim Dünya Yürüyüş Günü etkinliği Bayburt'ta yapılmaması planlanmaktadır. Bayburt İl Sağlık Müdürlüğü olarak 3 Ekim Yürüyüş Günü'nün önemini vurgulamak amacıyla 3 Ekim itibarıyla 3 gün boyunca ilimiz merkezinde bulunan Türk Dünyası parklarında stant açarak halkı fiziksel aktivite ve yürüyüşe teşvik etmek amacıyla halkama bölgenlere konu ile ilgili broşürler dağıtılmaktadır. İl Sağlık Müdürü Dr. Mehmet ALF DURULMAZ "3 Ekim 2012 Çarşamba günü saat: 15:00'de saat kulesi meydanından başlayacak olan halk yürüyüşü Gençlik Hizmetleri İl Spor Müdürlüğü'nün bahçesinde tamamlanacak olan yürüyüşün tüm Bayburt halkına davet ediyoruz dedi. Bayburt İl Halk Sağlık Müdürü Dr. Mehmet ALF DURULMAZ yaptığı yazılı açıklamada, Kronik hastalıkları önlemek için fiziksel inaktivite (Fiziksel hareketsizlik) günün gündemli özüme neden olan risk faktörleri arasında dördüncü sırada yer almaktadır dedi. DURULMAZ Dünya genelinde fiziksel hareketsizlik kültü beslenme ile birlikte orijinal toplum sağlığı harcamalarının yaklaşık %2'si ile ilişkilendirilmektedir. Fiziksel aktivitenin artırılması sağlık harcamalarının düşürülmesiyle ekonomik maliyetin azaltılmasında uygulamalıdır, maliyet etkin ve en temel stratejilerden biridir dedi. Dünya Sağlık Örgütü tarafından desteklenen 1988 yılından itibaren her yıl 30 dakika orta şiddette fiziksel aktivite yapmasını önermektedir. 5-17 yaş grubu için ise karlı ve düşük hızda yürüyüş, obeziteyi önlemeye, sağlıklı bir kas-iskelet sisteminin gelişimini, anksiyete ve depresyon riskinin azaltılmasını sağlarken günlük yaşamı gündüz en az 60 dakika orta şiddette fiziksel aktivite yapmasını teşvik etmektedir. Orta şiddette fiziksel aktivite, solunum veya kalp atışı hızlı küçük aralara neden olan orta düzeyde fiziksel efor gerektiren fiziksel aktivite. Örneğin; Temposu yürüyüş (sabit hızlı), 5 km/ saat) Bakanlığımızca gerçekleştirilen "Türkiye Beslenme Sağlık Araştırmaları" yayımlanmış rapor sonuçlarına göre ülkemizde bireylerin % 71,9'unun hareketli yaşamı yaşamadığı belirtilmiştir. Fiziksel aktiviteye artırılması sadece bireysel değil toplumsal bir sorun olduğu toplum tabanlı, çok sektörlü, multi-disipliner ve kültürel yaklaşım gerektirmektedir. Bu nedenle toplumun obezite ile mücadele konusunda ilgi duymasını arttırmak, yeterli ve dengeli beslenme ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmasını teşvik etmek amacıyla Türkiye Sağlık Beslenme ve Hizmetleri Müdürlüğü Program hazırlanmıştır. Geniş tabanlı ve çok sektörlü bir yaklaşım benimsenen Program ile ilgili Bakanlık Genelgesi 29.09.2010 tarihli ve 27714 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Program

İlgili Bağlantılar

- Daha fazla
- Haber gönderen hiletim71

En çok okunan haber:
SIGARA, ALKOL VE UYUŞTURUCU BAĞLILIKLI

Haber Puanlama

Ortalama Puan: 0
Toplam Oy: 0

Lütfen bu haberi puanlamak için bir yorum yazınız.

5.000000
4.000000
3.000000
2.000000
1.000000

Oyumu Gönder!

Seçenekler

Yazdırılabilir Sayfa

Farkındalık Çalışmaları

Okulda
diyabet
programı

ÇOCUK ADOLESAN
DIYABETLERİ ENKENT

Çocuklarda diyabet bulguları ve diyabetli çocukların okulda bakımı konularında eğitim ve farkındalığın artırılması

14 Kasım Dünya Diyabet Günü

T.C. Sağlık Bakanlığı İzni ve Desteği ile

DIYABET
SOHBETLERİ

ANKARA
HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ

Diyabeti

öğrenmeyi

eğlenceli

bir

hale

getirdi

Diyabet Nasıl Etki Gösterir
Diyabetle Yaşam
İnsülin Tedavisine Başlamak
Sağlıklı Beslenmek ve Egzersiz Yapmak
Ayak Bakımı

Kan
Şekerinizi
Ölçtürdünüz
mü

OKUL SAĞLIĞI ÇALIŞMALARI

- Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde okul kantinlerinde sağlıklı gıdaların satışı ile ilgili düzenleme üzerinde çalışılmış, okul kantinlerinde doğal maden suları hariç, enerji içecekleri, gazlı içecekler, aromalı içecekler ve kolalı içecekler ile kızartma ve cipslerin satışları yasaklanmış, bunların yerine süt, ayran, yoğurt, meyve suyu, taze sıkılmış meyve suyu ve tane ile satışı yapılabilen meyve bulundurulması sağlanmıştır (2011).

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SDB.0.11.00.00.313.01.03/ 1782 21/07/2011
Konu : Okul Kantinlerindeki Gıda Satışı

GENELGE
2011/ 41

İlgi: a) 29.09.2010 tarihli ve 2010/22 sayılı Başbakanlık Genelgesi,
b) 17.04.2007 tarih ve B.08.0.SDB.0.31.06.01/1008-2007/33 sayılı Genelge,
c) Sağlık Bakanlığı'nın 05.01.2011 tarih ve B.10.0.TSH.0.12.06/090-05/436 sayılı yazısı,
d) 26.05.2010 tarihli "Okul Sağlığı ve Beslenmesi Danışma Kurulu Toplantısı Karar Tutanağı",
e) 28.06.2011 tarih ve B.10.0.TSH.0.12.06/090-05/21268 sayılı yazısı.

Bakanlığımıza bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenci, kursiyer ve çalışanların güvenli ve sağlıklı beslenme bilinci kazanmalarına katkı sağlamak, olabilecek gıda zehirlenmeleri, bulaşıcı hastalıklar, yetersiz ve dengesiz beslenmeye bağlı hastalıklar ile şışmanlığı önlemek amacıyla ilgi (b) genelgemiz valiliklere gönderilmiştir. Ayrıca konuyla ilgili olarak, Bakanlığın ilgi (a) Genelgesi ile "Türkiye Sağlık Beslenme ve Hareketli Hayat Programı" yürürlüğe konulmuştur.

Başbakanlığın ilgi (a) Genelgesi ile Sağlık Bakanlığının ilgi (c) yazısı gereği, ilgi(b) Genelgemizin:

A- Genel Kurullar Bölümünün 16. Maddesi "Eğitim kurumlarımızın, yatılı veya pansiyonlu yemekhaneleri dâhil olmak üzere kantinleri, çay ocakları, büfeleri, v.b. yerlerde, çocukların dengesiz beslenmesine şışmanlığa (Obezite) sebep olabileceğinden, doğal maden suları hariç, enerji yoğunluğu yüksek, besin değeri düşük olan (enerji içecekleri, gazlı içecekler, aromalı içecekler ve kolalı içecekler) ile kızartma ve cipslerin satışları yapılmayacak, otomatik satış yapan makinelerde bulundurulmayacaktır. Bunların yerine Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'ndan üretim veya ithalat izni bulunan süt, ayran, yoğurt, meyve suyu, taze sıkılmış meyve suyu ve tane ile satışı yapılabilen meyve bulundurulacaktır." şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca ilgi (b) Genelgemiz ekinin, "Okul Kantini Denetim Formu"nun B-Gıda Hijyeni Bölümünün 26. Maddesi "Doğal maden suları hariç, enerji yoğunluğu yüksek, besin değeri düşük olan (enerji içecekleri, gazlı içecekler, aromalı içecekler ve kolalı içecekler) ile kızartma ve cipslerin satışlarının yapılmaması, otomatik satış yapan makinelerde bulundurulmaması" Bunların yerine Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'ndan üretim veya ithalat izni bulunan süt, ayran, yoğurt, meyve suyu, taze sıkılmış meyve suyu ve tane ile satışı yapılabilen meyve bulundurulması" şeklinde değiştirilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

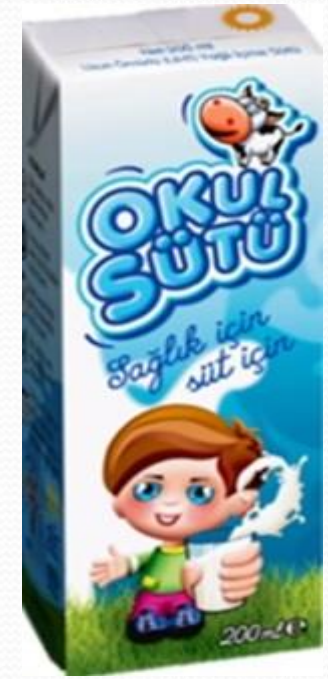

Ömer DİNÇER
Milli Eğitim Bakanı

EKİ:

- “Okul Öncesi ve Okul Çağı Çocuklara Yönelik Beslenme Önerileri ve Menü Programları Kitabı” hazırlanmıştır.
(beslenme.gov.tr)
- Fizik aktivite ders saatlerinin artırılması çalışmaları kapsamında daha önce 2 ders saati olarak beden eğitimi dersi bulunmakta iken 1-4. sınıflarda ilk defa olarak "**Oyun ve Fiziki Etkinlikler**" adı altında yeni bir derse yer verilmiştir. Orta okullarda 2 saat seçmeli spor dersi ilave edilmiştir.

- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Ulusal Süt Konseyi ve Bakanlığımız işbirliği ile ilköğretim okullarında “*Okul Sütü Programı*” uygulanmaktadır.
- Dünya Sağlık Örgütü Beslenme Dostu Okul İnisiyatifine paralel olarak 2010 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı ile “*Beslenme Dostu Okul*” programımız yürütülmektedir.

BESLENME DOSTU OKUL PROGRAMI

NEDİR?

- "**Beslenme Dostu Okul Programı**" Avrupa bölgesindeki 17 ülkenin dahil olduğu Dünya Sağlık Örgütü'nün "Nutrition Friendly Schools Initiatives-Beslenme Dostu Okul Girişimi" kriterleri doğrultusunda
- Koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında okulların sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam koşullarına teşvik edilmesi, okullarda sağlıklı beslenme, obezitenin önlenmesi ve hareketli yaşam konularında duyarlılığın artırılması ve bu konuda yapılan iyi uygulamaların desteklenmesi ile okul sağlığının daha iyi düzeylere çıkarılması amacıyla 21.01.2010 tarihinden itibaren ülkemizde de yürütülmektedir.

- 29.09.2010 tarihli ve 27714 sayılı Resmi Gazete’de Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanan Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programının Okullarda Obezite ile M¼cadelede Yeterli ve Dengeli Beslenme ve D¼zenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığının Kazandırılması başlığı kapsamında
- Milli Eğitim Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında **21.01.2010** tarihinde imzalan protokol ile Beslenme Dostu Okul Programı ¼lkemizde başlatılmıştır.

AMACI

- Ülke genelinde okullardaki öğrencilerin sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam konularında teşvik edilmesi ve bu konuda yapılan iyi uygulamaların desteklenmesi ile okul sağlığının geliştirilmesidir.
- **KAPSAMI:** Program Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi, ilk ve ortaöğretim okullarını kapsamaktadır (kreşleri kapsamamaktadır).
- Eylül 2014 tarihi itibarıyla toplam 1474 okul 'Beslenme Dostu Okul' sertifikası almaya hak kazanmıştır.

BAŞVURU KOŞULLARI

- Programa başvuru “Beslenme Dostu Okul Programı Uygulama Kılavuzu”nda belirtilen iş akışına göre başvuru yapılamakta ve uygulanmaktadır.
(www.beslenme.gov.tr)

EK 5: BESLENME DOSTU OKUL PROGRAMI UYGULAMA
KILAVUZU

BESLENME DOSTU OKUL PROGRAMI
UYGULAMA KILAVUZU

Ankara 2013

İŞ AKIŞI

- Konu İl Millî Eğitim Müdürlüğü kanalı ile okullara Beslenme Dostu Okul Programı Uygulama Kılavuzu ve ekleri (“Beslenme Dostu Okullar Denetim Formu” (EK 1), “Beslenme Dostu Okul Başvuru Formu” (EK 2), “Okul Bilgi Formu (EK 3), “Okul Eylem Formu (EK 4) ile birlikte duyurulur.
- Başvurular Beslenme Dostu Okul Başvuru Formu (EK 2) doldurularak İl Millî Eğitim Müdürlüğü kanalı ile Halk Sağlığı Müdürlüğü Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar, Programlar/Kanser Şube Müdürlüğü’ne yapılır.

İŞ AKIŞI

- Başvuru yapan okullar, Halk Sağlığı Müdürlüğü Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar, Programlar/Kanser Şube Müdürü ve/veya personeli ile İl Millî Eğitim Müdürlüğünden ikişer yetkilinin katılımı ile oluşturulacak **4 kişilik denetim ekibi** tarafından okulların açık olduğu dönemde denetim formuna göre denetlenir ve denetim raporu düzenlenir.

İŞ AKIŞI

Yapılan denetim sonucunda okulların değerlendirmesi aşağıdaki gibi yapılır:

- Yapılan denetim sonucunda her okulun Beslenme Dostu Okullar Denetim Formu'nda bulunan kriterlerin tamamını yerine getirmesi gerekmektedir.
- Beslenme Dostu Okul Başvuru Formu (EK 2), Beslenme Dostu Okullar Denetim Formu (EK 1), Okul Bilgi Formu (EK 3) ile birlikte "Sertifika" dzenlemek üzere Bakanlığımıza gönderilir.

İŞ AKIŞI

- Birden fazla denetim formu gönderileceğinde okullar aşağıdaki şekilde listelenir. Beslenme Dostu Okul Başvuru Formu (EK 2), Beslenme Dostu Okullar Denetim Formu (EK 1), Okul Bilgi Formu (EK 3) ile birlikte **Okul Listesi** “Sertifika” düzenlemek üzere Sağlık Bakanlığına gönderilir.
- Örnek “Okul Listesi”

İli	İlçesi	Okul Adı	Adresi	Okul Cinsi*	Telefonu	Puanı	Yemekhane (var/yok)	Kantin (var/yok)

* Anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise (Özel mi Kamu mu olduğu belirtilmedir.).

Örnek: Lise/ Özel gibi

İŞ AKIŞI

- Sağlık Bakanlığınca “Beslenme Dostu Okul Sertifikası” hazırlanarak Halk Sağlığı Müdürlüğüne gönderilir.
- Sağlık Bakanlığınca düzenlenen sertifika Halk Sağlığı Müdürlüğü ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından söz konusu okullara teslim edilir.

DENETİM FORMU ANA BAŞLIKLARI

- A. BESLENME VE SAĞLIĞI DESTEKLEYİCİ BİR OKUL ÖĞRETİM PROGRAMI GELİŞTİRME
- B. DESTEKLEYİCİ OKUL ÇEVRESİ OLUŞTURMA
- C. OKUL BESLENME VE SAĞLIK HİZMETLERİ
- D.YAZILI BİR 'BESLENME DOSTU OKUL' POLİTİKASI VARLIĞI
- E.OKULDA FARKINDALIĞIN VE KAPASİTENİN ARTIRILMASI

EK 1: BESLENME DOSTU OKULLAR DENETİM FORMU

	Evet	Hayır
A. BESLENME VE SAĞLIĞI DESTEKLEYİCİ BİR OKUL ÖĞRETİM PROGRAMI GELİŞTİRME		
1. Öğretim programında ayrı bir ders olarak veya diğer derslerin içerisinde okul çağı çocuklarının gereksinimlerine, kültürel yapıya uygun ve etkin beslenme eğitimi verilmekte midir?		
2. Yaş, cinsiyet ve kültürel açıdan uygun beden eğitimi (fiziksel aktivite eğitimi) öğretim programı uygulanmakta mıdır?		
3. Sağlıklı yaşam ve yaşam becerisi eğitimi öğretim programı kapsamında uygulanmakta mıdır?		
4. Beslenme dostu okullar programına uygun olarak okul öğretim programı düzenli olarak izleniyor ve eğitimin hedefe etkisi değerlendirilerek gerekli düzenlemeler yapılmakta mıdır?		
B. DESTEKLEYİCİ OKUL ÇEVRESİ OLUŞTURMA		
1. Okul yemekleri, yiyecek satıcıları ve büfeleri (varsa) sağlıklı beslenmeyi desteklemekte midir?		
2. Okul çevresinde hizmet veren yiyecek/içecek satışı yapan yerlerin gıda güvenilirliği yönünden denetlenmesi ve kontrolü için ilgili kurumlardan (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Belediye/İl Özel İdareleri/Organize Sanayi Bölgeleri, İl Sağlık/ Halk Sağlığı Müdürlüğü) destek alınmakta mıdır?		
3. Beslenme ve fiziksel aktiviteyi destekleyici olumlu mesajlar var mı ve bunlar okul içi uygun yerlerde sergilenmekte midir?		
4. Öğrencilerin evden getirdikleri beslenme çantalarının içerikleri Sağlık Bakanlığının yayımlanmış olduğu ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün okullara dağıtmış olduğu haftalık beslenme programına göre hazırlanmakta mıdır?		
5. Öğretmenler tarafından beslenme çantalarının içerikleri her gün kontrol edilmekte midir?		
6. Okulda yemek hizmeti varsa; sağlıklı ve dengeli beslenmenin desteklenmesini engelleyecek herhangi bir ürünün reklam, promosyon, tanıtım amaçlı afiş, poster, broşür veya satışına (yüksek enerjili, besin değeri düşük yiyecek ve içecekler) izin verilmemektedir.		
7. Süt, ayran, yoğurt vb. içecekler ve taze sıkılmış meyve ve sebze suyu ve tane ile meyve ve sebze satışı yapılmakta mıdır?		
8. Okulda yemek hizmeti varsa; okul çocuklara yiyecek ve/veya içecek sağlıyorsa temiz, rahat, yemek yemeye uygun beslenme ortamı var mıdır?		
9. Yemek yemek için uygun bir süre (en az 30 dakika) ayrılmış mıdır?		
10. Okulda yemek hizmeti varsa; Menüler Sağlık Bakanlığının yayımladığı menü modelleri örnek alınarak hazırlanmakta mıdır?		

11. Uygun yiyecek hazırlama imkânı/araç - gereci var mı?		
12. Okulun “Beyaz Bayrak “ sertifikası bulunmakta mıdır?		
13. Güvenli/ temiz içme suyu erişimi sağlanıyor mu?		
14. Güvenli hijyen ve sanitasyon davranışı destekleniyor mu?		
15. Kızlar ve erkekler için ayrı ve temiz tuvalet var mı?		
16. Yemek yeme alanlarına yakın mesafede el yıkama amaçlı yeterli sayıda lavabo ve ekipman bulunmakta mıdır?		
17. Okul bahçesi, oyun oynama, koşma gibi faaliyetlere faaliyetlerle, fiziksel aktiviteye uygun olarak düzenlenmiş midir?		
18. Her yaş grubu için uygun okul spor alanları var mı?		
19. Zorbalık, fiziksel şiddet, damgalama ve ayrımcılığa karşı olumlu eylem geliştiriliyor mu?		
20. Okul personeli sağlıklı beslenme, fiziksel aktivite ve sağlıklı yaşam tarzına teşvik edecek şekilde model oluyor mu?		
C. OKUL BESLENME VE SAĞLIK HİZMETLERİ		
1. Çocukların büyümesi düzenli olarak izleniyor mu?		
2. Düzenli izlemlerin sonuçları çocuklar ve aileleri ile paylaşılıyor mu?		
3. Sevk sistemini de içeren destekleyici okul sağlığı hizmeti veriliyor mu?		
4. İlgili genelgede belirtildiği üzere Okul Müdürünün kendisi veya görevlendireceği bir Müdür Yardımcısı başkanlığında kurulacak bir komisyontarafından ayda en az bir kez genelge ekinde bulunan “Okul Kantini Denetim Formu” kullanılarak denetlenmekte midir?		
5. Okul kantini, Okul Müdürünün kendisi veya görevlendireceği bir Müdür Yardımcısı başkanlığında kurulacak komisyon tarafından “Okul Kantini Denetim Formu” na göre ayda en az bir kez yapılan denetimin olumsuz olması sonucunda ilgili İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne bilgi veriliyor mu?		
D. YAZILI BİR ‘BESLENME DOSTU OKUL’ POLİTİKASI VARLIĞI		
1. Bu taslakta belirtilen 5 değerlendirme başlığını içeren yazılı bir ‘ Beslenme Dostu Okul’ Politikası var mı?		
2. Politikaya net amaç dahil edilmiş mi?		
3. Hedefler belirlenmiş mi? Zaman çizelgeleri ve açık hedefler var mı?		
4. Hedeflerin nasıl gerçekleştirileceği ile ilgili bir eylem planı içeriyor mu?		
5. Beslenme Dostu Okul politikası için bir izleme-değerlendirme sistemi içeriyor mu?		

6. Yazılı politika daki aktivitelerin izlemine sağlayacak, öğrenci temsilcileri, veliler, öğretmenler, okul yöneticileri ve yemek hizmeti sunan tedarikçilerin de katılımının sağlandığı bir “Çekirdek Eylem Grubu” mevcut mu?		
E. OKULDA FARKINDALIĞIN VE KAPASİTENİN ARTIRILMASI		
1. ‘Beslenme Dostu Okullar’ politikasının yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar yapıyor mu?		
2. Sağlık, sağlıklı beslenme ve güvenilir gıda ilgili konularda farkındalığın artırılması için aileler ve toplumun katılacağı aktiviteler yapılıyor mu?		
3. Sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam konularında ulusal/uluslararası gün/haftalar etkin olarak kutlanmakta mıdır?		
4. Sağlıklı beslenme ve hareketli yaşamı teşvik edici bilgi yarışması, resim yarışması, şenlik vb. okul içi etkinlikler düzenlenmekte midir?		
5. Okul personeline sağlık, sağlıklı beslenme ve güvenilir gıda ilgili konularda eğitim veriliyor mu?		

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Obezite, Diyabet ve Metabolik Hastalıklar Daire Başkanlığı

Site

Ara

T.C. Sağlık Bakanlığı

Anasayfa

Yayınlar

Haberler

Sık Sorulan Sorular

Hakkımızda

İletişim

Üyelik

"Okul Öncesi ve Okul Çağı Çocuklara Yönelik Beslenme Önerileri ve Menü Programları Kitabı" basılmıştır.

11-Kasım-2013, 12:22
[Devamı »](#)

14 Kasım Dünya Diyabet Günü: Geleceğimizi Diyabetten Koruyalım

11-Kasım-2013, 01:59
[Devamı »](#)

"14 Kasım Dünya Diyabet Günü" konulu resim yarışması albümü basılmıştır

07-Kasım-2013, 14:10
[Devamı »](#)

Beslenme Dostu Okul Programı Protokolü Güncellenmiştir

07-Kasım-2013, 07:35
[Devamı »](#)

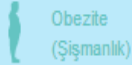
Okul Çağı Çocuklarda Beslenme

12-Eylül-2013, 18:28
[Devamı »](#)

İlk Öğretim Okulları için Beslenme Programları

12-Eylül-2013, 18:23
[Devamı »](#)

Obezite
(Şişmanlık)Yeterli ve Dengeli
BeslenmeFiziksel
Aktivite

Tuz

Okul Sağlığı

Diyabet

Çocuk

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Obezite, Diyabet ve Metabolik Hastalıklar Daire Başkanlığı

Site

Ara

T.C. Sağlık Bakanlığı

Anasayfa

Yayınlar

Haberler

Sık Sorulan Sorular

Hakkımızda

İletişim

Üyelik

Buradasınız » Okul Sağlığı » Beslenme Dostu Okul Programı

> Okul Sağlığı

> Beslenme Dostu Okul Programı

> Beslenme Dostu Okul Kriterleri

> Programın Uygulanması

> Beslenme Dostu Okullar

> Mevzuat

> Okul Sütü Programı

Beslenme Dostu Okul Programı

Kesmi Gazete'de Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanan Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programının Okullarda Obezite ile Mücadelede Yeterli ve Dengeli Beslenme ve Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığının Kazandırılması başlığı kapsamında, "Beslenme Dostu Okul Projesi" ile okullarda sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam konularında duyarlılığın artırılması ve bu konuda yapılan iyi uygulamaların desteklenmesi ile okul sağlığının daha iyi düzeylere çıkarılması hedeflenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında 21.01.2010 tarihinde imzalan protokol ile Beslenme Dostu Okul Programı ülkemizde başlatılmıştır. Okulların gönüllü olarak katılmakta oldukları Beslenme Dostu okul programımızla 1099 okul 'Beslenme Dostu Okul' Sertifikası almaya hak kazanmıştır. 2010 yılı: 56 okul, 2011 yılı: 232 okul, 2012 yılı: 408 okul, 2013 yılı 403 okulumuz sertifika ile ödüllendirilmiştir.

Avrupa bölgesindeki 17 ülkenin dâhil olduğu Dünya Sağlık Örgütü'nün "Nutrition Friendly Schools Initiatives-Beslenme Dostu Okul Girişimi" kriterleri doğrultusunda Okul Sağlığı Bilim Kurulumuz, ilgili Bakanlıklar ve Kurumumuz ilgili Daire Başkanlıklarının ortak çalışmalarıyla Beslenme Dostu Okullar Protokolü ve Uygulama Kılavuzu güncellenmiştir.

Beslenme Dostu Okullar Programı 20.09.2013 tarihinden itibaren **güncellenen protokol ve uygulama kılavuzu** kapsamında yürütülmektedir.

[Beslenme Dostu Okullar İşbirliği Protokolünü indirmek için tıklayınız.](#)

[Beslenme Dostu Okul Programı Uygulama Kılavuzunu indirmek için tıklayınız.](#)

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı
Kurumu

www.beslenme.gov.tr

TEŞEKKÜR EDERİM